

conducting of all organizational forms of physical education of the preschool aged children. Mentioned above stipulates the necessity of introduction of pedagogical practice in preschool establishments in the system of preparation of specialists of physical education.

Keywords: preschool educational establishments, pedagogical practice, preschool physical education.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

Володимир МОВЧАН

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

Постановка проблеми. Попередження і профілактика правопорушень учнів, залишається одним із пріоритетних напрямків діяльності шкільних і позашкільних закладів. Серед різноманітних засобів, що сприяють формуванню всебічно розвинутої особистості, заповнення вільного часу школярів, проведення активного дозвілля учнів особливе місце належить і засобам фізичної культури. Однією з форм роботи щодо попередження правопорушень учнів старших класів засобами фізичної культури були самостійні заняття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми вдосконалення системи фізичного виховання учнівської молоді набувають особливої актуальності в нових соціально-економічних умовах. На їх розв'язанні наголошують державні національні програми „Освіта” („Україна ХХІ століття”), „Фізичне виховання – здоров'я нації”, закони України „Про освіту”, „Про фізичну культуру і спорт”, „Концепція виховання особистості в умовах розвитку української державності”, Указ президента України „Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян”, „Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті”.

Цільовою комплексною програмою “Фізичне виховання – здоров'я нації” передбачено проведення в закладах освіти трьох уроків фізичної культури на тиждень, бо, як свідчить практика, два обов'язкових уроки не задовольняють потреб організму в руховій активності (1). Однак за даними досліджень О. Качерова, І. Козетова, Ю. Тупиці (2) збільшення обсягу рухової активності учнів навіть за рахунок третього уроку фізичної культури не забезпечують номінальну біологічну потребу організму в рухах.

Необхідні пошуки і впровадження нових ефективних форм і методів фізичного виховання школярів.

Мета дослідження – провести експериментальну роботу з попередження правопорушень старшокласників у процесі самостійних занять фізичними вправами.

Організація досліджень. Під час роботи були використані наступні методи: аналіз науково-методичної літератури і узагальнення передового педагогічного досвіду, антропометрії, динамометрії, хронометрії, анкетування, тестування, експертної оцінки. Дослідження проводилось на базі Переяслав-Хмельницької середньої школи №4, в якому взяли участь 96 учнів старших класів.

Результати дослідження і їх обговорення. Однією з форм роботи щодо попередження правопорушень учнів старших класів засобами фізичної культури були самостійні заняття. Необхідність проведення самостійних занять зумовлена тим, що всіх учнів експериментальних класів учитель не міг охопити щоденним фізкультурно-оздоровчими заняттями в школі. Займаючись самостійно фізичними вправами, учні компенсували недостатність фізичного навантаження за рахунок включення в свій руховий режим фізичних вправ, вивчених на уроках фізичної культури та в процесі позакласної роботи. Також самостійні заняття фізичними вправами сприяли зайнятості старшокласників у вільний час, відлучали їх від вулиці, сприяли змістовному проведенню дозвілля. Самостійні заняття розглядалися як ефективна форма виховання в них прагнення до здорового способу життя та фізичного самовдосконалення. Під впливом учителя фізичної культури, досягнутих успіхів на уроках фізичної культури та позакласних заняттях у старшокласників формувалися інтерес і звичка самостійно займатися фізичними вправами, правильно складати режим дня, самостійно вести здоровий спосіб життя, розвивати фізичні якості, формувати красиву поставу, цілеспрямовано й змістовно проводити вільний час.

Головною метою самостійних занять було викликати зацікавленість старшокласників до фізичної культури, корисним проведенням вільного часу, спрямованого на формування ціннісної системи та зміцнення здоров'я. Основними завданнями самостійних занять були: оволодіти теоретичним матеріалом з методик проведення самостійних занять фізичними вправами; навчитися самостійно виконувати різні фізичні вправи й розвивати фізичні якості; виконувати домашні завдання з фізичної культури, отримані на уроках та секційних заняттях; розвивати риси характеру як цілеспрямованість, працелюбність, мужність, вимогливість, дотримуватися режиму дня; виконувати руховий режим; відмова від шкідливих звичок; впроваджувати у своїй сім'ї здоровий спосіб життя (див.рис.2.1.).

Самостійні заняття фізичними вправами мали велике значення в попередженні правопорушень тому, що проводилися учнями свідомо і самостійно. Вони приносили користь лише при комплексному поєднанні методичних знань, умінь і навичок, які формувалися на уроках фізичної культури та в процесі позакласних фізкультурно-масових заходів. Знання були необхідні насамперед для методичної підготовки учнів до самостійних занять, визначення їхніх досягнень за певний період та функціонального стану організму. Великого значення також надавалося формуванню умінь і навичок здорового способу життя та впровадження його в сім'ї старшокласників для попередження правопорушень. Це стосувалося в першу чергу тих сімей, де батьки ще не навчилися своїм позитивним прикладом стимулювати своїх дітей до ведення здорового способу життя. Впровадження здорового способу життя у сім'ї учнів потрібно для того, щоб батьки регулярно контролювали самостійні заняття фізичними вправами своїх дітей.

Теоретичну підготовку старшокласників учитель фізичної культури проводив у двох напрямках. Перший напрям включав теоретичні знання мотивуючого характеру, що сприяли вихованню в учнів переконань у необхідності систематично займатися фізичними вправами для покращення фізичної підготовки до праці та військової служби. Учням рекомендувалися доступні літературні джерела, в яких розкривалися сутність і зміст здорового способу життя, методика формування постави, підвищення рівня фізичної підготовленості. Виховна цінність спортивної літератури полягала також у розвитку інтересу учнів до народних та нетрадиційних видів спорту, які формують

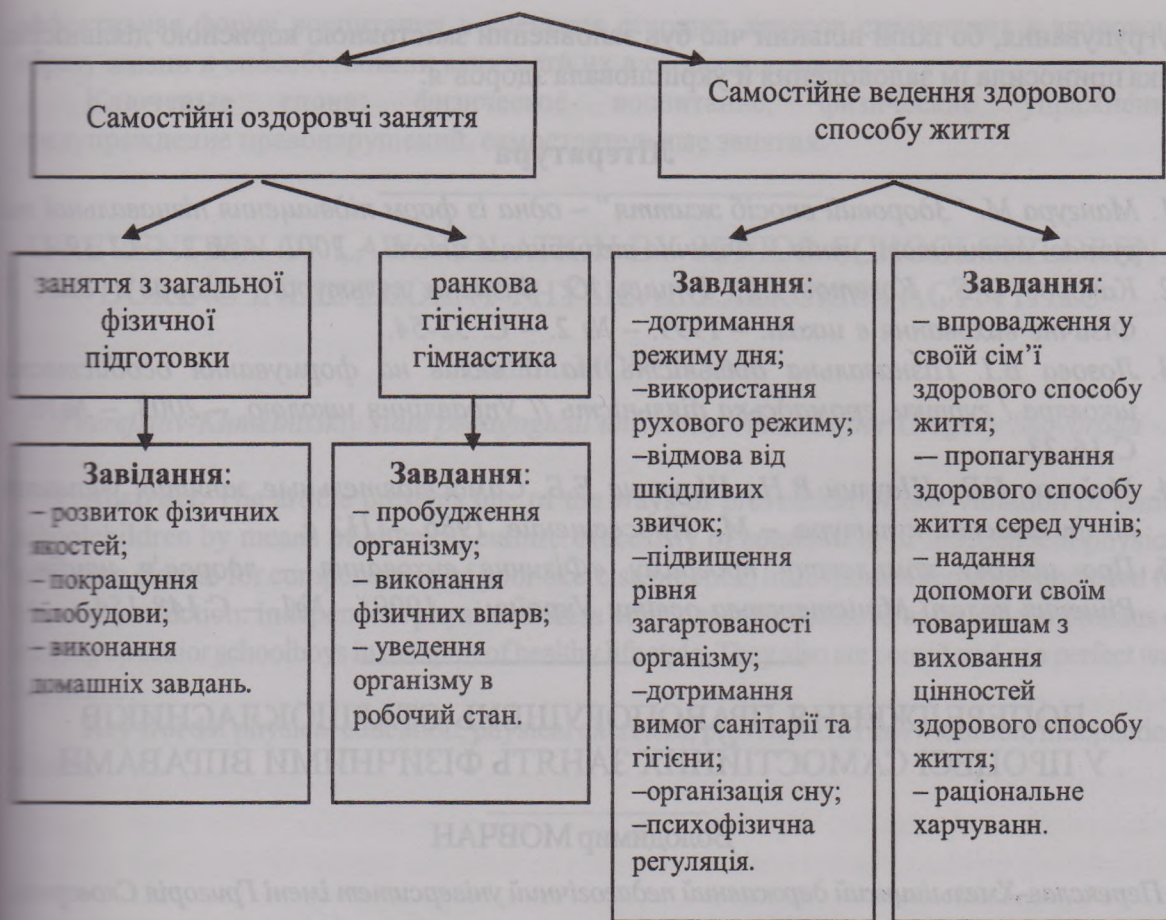

Рис. 2.1. Структура роботи з попередження правопорушень старшокласників у процесі занять самостійними фізичними вправами

важливими засобами формування в них здорового способу життя. Орієнтація на ці види спорту несла в собі великий емоційний заряд, тому що сприяла моральному розвитку школярів, відволікала їх від безцільного проведення вільного часу.

У другий напрям були включені теоретичні знання, необхідні учням для організації самостійних занять фізичними вправами за місцем проживання. Це зокрема дані про форми самостійних занять фізичними вправами, методика розвитку основних фізичних якостей, техніку безпеки під час занять фізичними вправами.

Висновки

Таким чином, експериментальна робота з попередження правопорушень старшокласників у процесі самостійних занять фізичними вправами показала, що учні, які стали на шлях здорового способу життя, почали регулярно займатися фізичною культурою, оволоділи методикою проведення самостійних занять, удосконалили свій режим, зайнялися корисною діяльністю, щодо надання допомоги однокласникам в проведенні самостійних занять фізичними вправами в домашніх умовах. Цим змінам сприяло те, що вчитель зумів зацікавити учнів фізичною культурою, показав переваги самостійних занять фізичними вправами в організації здорового способу життя. Займаючись самостійно фізичною культурою учні експериментальних класів перестали безцільно бродити вулицями, створювати різні

угруповання, бо їхній вільний час був заповнений змістовною корисною діяльністю, яка приносила їм задоволення й укріплювала здоров'я.

Література

1. Мангура М. "Здоровий спосіб життя" – одна із форм підвищення пізнавальної та рухової активності учнів // *Фізичне виховання в школі*. – 2001. – № 2. – С. 39-42.
2. Качеров О.Б., Козетов І.І., Тулиця Ю. Фізична культура і здоров'я сім'ї // *Фізичне виховання в школі*. – 1999. – № 2. – С. 52-54.
3. Лозова В.І. Пізнавальна діяльність та її вплив на формування особистості школяра / гуртки, громадська діяльність // *Управління школою*. – 2003. – №10. – С.16-23.
4. Мейксон Г.Б., Шаулин В.Н., Шаулина Е.Б. *Самостоятельные занятия учащихся по физической культуре*. – М.: Просвещение, 1986. – 112 с.
5. Про цільову комплексну програму «Фізичне виховання – здоров'я нації» Рішення колегії Міністерства освіти України. – 1999. – №1. – С.148-154.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

Володимир МОВЧАН

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

Анотація. У статті розкривається одна з форм роботи щодо попередження правопорушень учнів старших класів засобами фізичної культури. Необхідність проведення самостійних занять фізичними вправами щодо компенсації недостатнього фізичного навантаження, малого рухового режиму й потреби у фізичному вдосконаленні. Самостійні заняття фізичними вправами розглядалися і як ефективна форма виховання в учнів старших класів прагнення до здорового способу життя та спряли зайнятості їх у вільний час.

Ключові слова: фізичне виховання, фізичні вправи, попередження правопорушень, самостійні заняття.

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ПРАВОНАРУШЕНИЙ СТАРШЕКЛАССНИКОВ В ПРОЦЕССЕ САМОСТОЯТЕЛЬНЫХ ЗАНЯТИЙ ФИЗИЧЕСКИМИ УПРАЖНЕНИЯМИ

Владимир МОВЧАН

*Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды*

Аннотация. В статье раскрывается одна из форм работы по предупреждению правонарушений учеников старших классов средствами физической культуры. Необходимость проведения самостоятельных занятий физическими упражнениями относительно компенсации недостаточной физической нагрузки, малой двигательной активности и потребности в физическом совершенствовании. Самостоятельные занятия физическими упражнениями рассматривались и как эффективная форма воспитания у старших классов стремления к здоровому образу жизни и стимулы занятости их в свободное время.

эффективная форма воспитания в учеников старших классов стремления к здоровому образу жизни и способствовали занятости их в свободное время.

Ключевые слова: физическое воспитание, физические упражнения, предупреждение правонарушений, самостоятельные занятия.

PREVENTION OF LAW VIOLATION BY SENIOR SCHOOLCHILDREN DURING INDEPENDENT PHYSICAL EXERCISES ACTIVITIES

Vladimir MOVCHAN

Pherejslav-Khmelnytskyi state pedagogical university named after Gregory Skovoroda

Abstract. The article presents one of the ways of prevention of law violation of senior schoolchildren by means of physical culture. Necessity of conducting of independent physical education classes for compensation of poor exercise practice, little motion activities and need for physical perfection. Independent physical fitness activities were assessed as an efficient means of bringing up senior schoolboys in the spirit of healthy life style. They also are considered as a perfect way of pastime.

Key words: physical education, physical exercises, prevention of law violation, independent classes.

ЗНАЧЕННЯ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ФІЗИЧНОГО І РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Віталій ПОЛЩУК

*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

Постановка проблеми. З часу оголошення незалежності України йдеться про національний дитячий садок, про створення системи дошкільної освіти й виховання, яка не тільки відповідала б нашому сьогоденню, ознайомлювала б із надбаннями минулого, а й відкривала двері у майбутнє.

Одним з пріоритетів сучасної освіти і виховання є соціальний розвиток дитини, розширення ступенів самостійної активності дошкільника. Важливе не лише те, що і як знає дитина, а й те, чи здатна вона діяти відповідно до здобутих знань і різних життєвих ситуаціях. Отже, йдеться про вироблення певної життєвої позиції дошкільника, розвиток його елементарної життєвої компетентності [1]. Вирішення цих завдань в системі навчання і виховання дітей дошкільного віку є перспективними. Одним з найефективніших способів їх вирішення є більше впровадження в практику дошкільного фізичного виховання елементів туризму і туристсько-краєзнавчої діяльності.

Дитячий туризм – це насамперед здоров'я дітей, їх фізичний гарт, рухова активність, а також захоплюючий вид активного відпочинку. Краєзнавство ж – це живе вивчення навколишнього світу, поглиблене ознайомлення з найближчим природним і